



Cincér

MIÉRT OLYAN FONTOSAK A VIZES ÉLŐHELYEK?

Drónnal a
föld alatt

Táborok
Királyréten

tartalom

Ha elolvastad,
add tovább!



1

Közös (m)értékre
szabva



2

Ahol fenn
a len



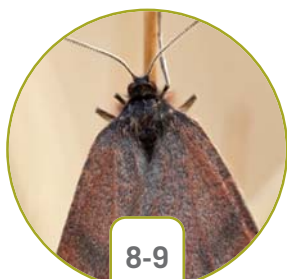
5

Miért olyan
fontosak a vizes
élőhelyek?



6

Programajánló
DINPI live ►



8-9

Természetvédelem
= érinthetetlen
területek?



10

Kirándulóhelyek
megközelítése



7

Táborok
Királyréten



11

Drónnal
a föld alatt



12

Cincér Kázmér

Kiadja: Duna–Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság
Felelős kiadó: Fűri András igazgató
Budapest, 2021

Szerkesztő: Reznecki Rita
Címlapon: Ipoly-ártér,
Selmeczi Kovács Ádám

Fotók: Egri Csaba, Kókay Szabolcs,
Pintér Balázs, Pribéli Levente,
Seregélyes Tibor, DINPI archívum

Kiadványszerkesztés: Kiss Maja
Nyomdai munkák:
Szó-Kép Nyomdaipari Kft.

Ingyenes terjesztésű kiadvány,
mely környezetbarát, újrahasznosított papírra készült.

A lapszám megjelenését a LIFE 4 Oak Forests,
„Természetvédelmi kezelési eszközök a Natura 2000
területek tölgyerdeinek strukturális és szerkezeti biológiai
sokféleségének növelésére” című, LIFE-16/NAT/IT/000245
azonosító számú európai uniós pályázat támogatta.

SAS-HEGY – közös (m)értékre szabva



A budai Sas-hegy közösségi érték, a miénk. Nemcsak a természetvédők, hanem a környező lakosoké, a civil szervezeteké, Újbudáé, Budapesté – mindannyiunké.

Az elmúlt években ebben a közösségi szellemben dolgoztunk azért, hogy most elmondhassuk: a helyi lakossággal és egyesületekkel karöltve alakítottuk ki a Sas-hegy délnyugati lejtőjén a pihenőhelyeket, sétautakat. Emellett természetvédelmi szakembereink folyamatosan végzik a laikusok számára kevésbé szembetűnő munkát, molyhos-tölgyes erdők kialakítását: mintegy negyven fát, ezer csemetét és sok száz makkot ültettünk el a területen.

A kutyafuttató mellett pihenőhelyeket hoztunk létre. Így kevesebb terhelés éri az értékesebb gyepfoltokat, és egyúttal kényelmesebb megállóhelyet biztosítunk a kirándulóknak. Munkatársaink és önkéntesek segítségével mindeddig több mint 80 madárodút és egy tucat denevérodút helyeztünk ki, valamint számos madáretetőt, rovarbölcsőket, sün- és lepkelakásokat.

A természetvédelem alfája és ómegája az ember, aki egyben okozója és orvoslója is a környezeti problémáknak. Éppen ezért választottuk egyik ismeretterjesztő táblánk alanyának az embert.



Keress meg te is a kutyafuttató mellett ezt a táblát, olvasd el Jane Goodall szavait, és aztán nézz a tükörbe! Ha olyan arcot látsz, aki óvja és szereti a természetet, akkor mosolyogj vissza rá! Megkeresheted a közelben azt a fácskát is, amelyet Jane Goodall ültetett 2019-es magyarországi látogatásakor.



 **Megtalálod őket?**

Szontaghné Mosoni Dóra
projektkommunikációs
munkatárs





AHOL FENN A LEN

Ki gondolná, hogy Budapesttől mindössze 20 km-re, Pilisszentiván, Piliscsaba és Nagykovácsi települések ölelésében egy kis sziget bújik meg, amely világra szóló természeti kincset őriz? Például bennszülötteket!

Természetesen nem egy elveszett törzs tagjai ők, hanem a civilizáció tengerében ténylegesen elszigetelődve fejlődő olyan különleges növény- és állatfajok, amelyek csak itt, a mi kis hazánkban fordulnak elő. Megtalálható itt a Lumnitzer-szegfű, a magyar gurgolya, a budai berkenye, de mind közül a legkülönlegesebb a ragyogó napsárga szirmú pilisi len, melynek teljes világállománya itt, a Szénás-hegycsoporton él.

Nem véletlenül kapta meg ez a terület 1995-ben az Európa Diplomát, melyet 2020-ban újabb 10 évre meg is hosszabbított az Európa Tanács. Ezzel a kitüntetéssel elismerik az Európa számára is egyedülálló értékeink sokszínűségét, valamint a védelmük érdekében végzett természetvédelmi beavatkozások hatékonyságát is.


Pilisi Len Látogatóközpont

Pilisszentivánon 2020 őszén épült meg a Duna–Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság új, impozáns fogadóépülete, a Pilisi Len Látogatóközpont, európai uniós támogatással (VEKOP-4.2.1-15). Az épület földszintjén helyet kapott egy interaktív kiállítás, ahol installációk és játékok biztosítják kicsiknek és nagyoknak egyaránt a szórakozva tanulás lehetőségét.

A kiállítás bemutatja a Szénás-hegycsoport földtörténeti múltját, természeti értékeit és nem utolsósorban a táj és az ember folyamatosan összefonódó, egymást alakító történetét. Egy kódfejtő játék segítségével minden látogató kikémlelheti a terület titkait. A gyerekcsoportok tagjai pedig bebújhatnak egy természetvédelmi őr szerepébe, és az ő munkáján keresztül ismerkedhetnek a természeti értékekkel és a védelmükért végzett őr feladatokkal.



Látogatóközpont
és kiállítás



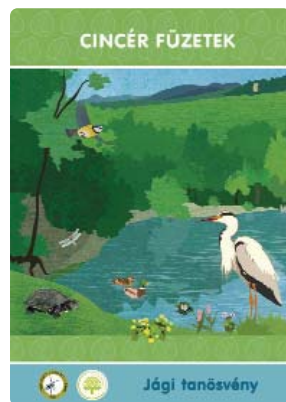
Április végén, május elején szervezett túráinkon a fokozottan védett területre kalauzoljuk el látogatóinkat, ahol meglessük a pillisi lent virágzása pompájában.



Kilátás a Nagy-Szénás tanösvényről

Jági tanösvény

Pilisszentiván határában indul a 4 km hosszú Jági tanösvény, mely 10 állomáson keresztül kalauzolja a túrázókat a természeti és tájtörténeti értékek útvesztőjében. Többek között megismerhetjük egy kis erdei tó (Jági-tó) élővilágát, elképzelhetjük egy 2000 éves település nyüzsgő életét, útba ejtünk egy ökörkutát, ahol régen a marhát itatták, és két hársfa között megpillanthatunk egy imahelyül is szolgáló jellegzetes képkövet is. Séta közben interaktív információs táblák segítik a területtel való ismerkedést.



A Jági tanösvény bejárásának élményét egy új, játékos feladatokkal teli tanösvényfüzet színesíti, melyet a látogatóközpontban szerezhetnek be.

Nagy-Szénás tanösvény

A Nagykovácsiból induló Nagy-Szénás tanösvény a Szénás-hegycsoport legszebb tájaira vezeti el a kirándulni vágyókat. A tanösvény több pontjáról gyönyörű kilátás tárul elénk Budapesttől a Nagykovácsi-medencén át a Pilis és a Visegrádi-hegység vonulatán keresztül egész a Gerecséig. A már a 20. század első felében is fontos kirándulóhelyen az 1920-as években három turistaház is épült. Közülük a tanösvény az egykori Nagy-Szénás turistaház maradványait érinti, amelynek az „udvarában” álló bükkfákat csak több ember összekapaszkodva tudja átölelni.

Programok

A Pilisi Len Látogatóközpont munkatársai egész évben számos érdekes programmal várják az érdeklődőket. A téli szezonban a Jági-tónál rendszeresen szervezünk madárgyűrzéseket, tavasszal és ősszel a Lenvirág Családi Napokon a Látogatóközpont kiállítását fűszerezzük bemutatókkal, tanösvénytúrával, nemzeti parki termékvásárral. Szent Iván éjszakájának hetén az éjjeli erdő titkos életét mutatjuk be, többek között gyönyörködünk a szentjánosbogarak táncában. Nyári Lenvirág Táborunkba azokat a bátor gyermekeket várjuk, akik kis természetvédelmi örökké válva szívesen fedezik fel velünk közösen a természet mennyi különleges kincsét.

*Karlné Menráth Réka környezeti nevelő
Tóthné Becsei Katalin látogatóközpont-vezető*

Többféle tematikus foglalkozást tartunk gyerekcsoportoknak, melyek közül az egyik legkedveltebb a Jági-tóban élő apró vízi állatokkal való ismerkedés



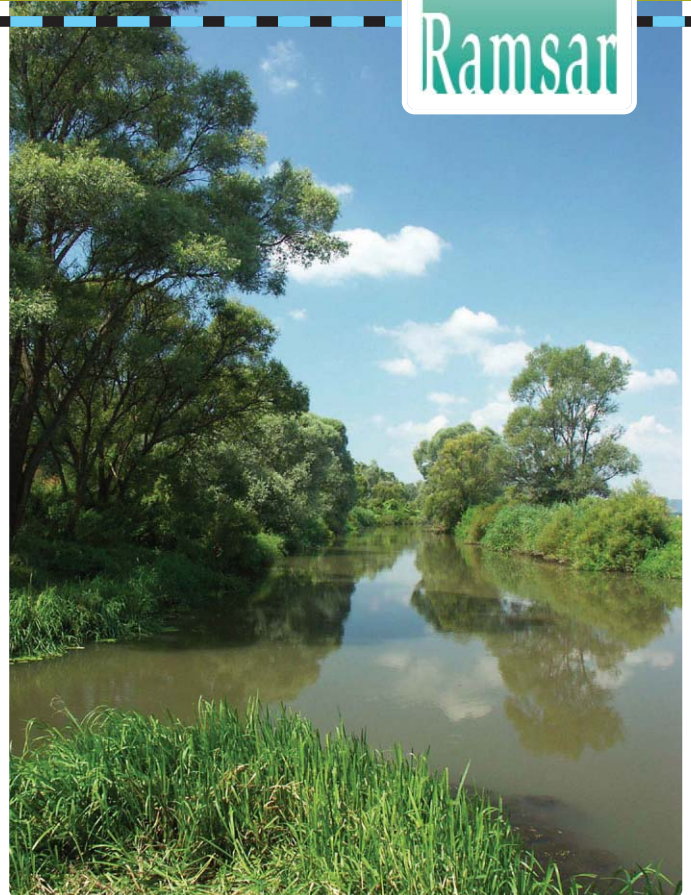
MIÉRT OLYAN FONTOSAK A VIZES ÉLŐHELYEK?

50 éves a Ramsari Egyezmény

A vizes élőhelyek a Föld legértékesebb ökológiai rendszerei közé tartoznak, és a klímaváltozás idején jelentőségük egyre nagyobb. Fontosságuk mellett azonban a veszélyeztetettségük is hasonló mértékű.

A XIX–XX. századi árvízszabályozási és mocsárlecsapolási munkák következtében hazánk vizes élőhelyeinek jelentős része eltűnt, magyarországi területi kiterjedésük az elmúlt évszázadokban 98%-kal csökkent. Hazánkban a hajdan volt kiterjedt, érintetlen mocsárvilágnak mára már szinte csak hírmondói maradtak meg. A beépített területek növelése, az infrastrukturális fejlesztések, a mezőgazdasági területek terjeszkedése, a lecsapolási folyamatok, a felszíni és felszín alatti vízkészlet kitermelése megannyi veszélyt jelent a vizes élőhelyek maradványaira.

A vízhez kötődő élőhelyek növény- és állatvilága a megmaradt kevés mocsaras és lápos terület mellett természetes és mesterséges halastavak, patakok és nagy folyóink, tavaink környékén tudott menedéket találni. Ezeknek a területeknek a fajgazdagsága, változatossága a mai napig



kiemelkedő. A vizes élőhelyeknek akkor van esélyük a megmaradásra, ha belátjuk, hogy a tiszta, ökológiai rendszeren átáramló vízre nemcsak természetvédelmi szempontból van szükség, de az ember túléléséhez is nélkülözhetetlen. Életünk a vízben kezdődött...

Csonka Péter tájegységvezető

A természetvédelemben a vizes élőhelyeknek kiemelt szerepe van. Nem véletlen, hogy a legelső, legrégebbi nemzetközi megállapodás is a vizes élőhelyek megóvása érdekében született meg: 50 éve, 1971. február 2-án ratifikálták a Ramsari Egyezményt (Egyezmény a nemzetközi jelentőségű vizes élőhelyekről, különösen, mint a vízimadarak élőhelyeiről). Az egyezményt eddig 136 ország írta alá.

Igazgatóságunk területén lévő Ramsari területek:

- Velencei-tó, Dinnyési-fertő
- Ócsai turjános
- Tatai tavak
- Rétszilasi-halastavak
- Ipoly-völgy



Programkinálatunk

Hétvégi programot keres a család?
Túra a barátokkal vagy épp egy könnyű séta a cél?

Programkalauz füzetkénk ebben segít – tavaszi nap-sütésben, nyári melegben, őszi, ködös napokon vagy télvíz idején egyaránt.



Igazgatóságunk Budapest, Pest, Komárom-Esztergom és Fejér megyében kínál évente mintegy 200 programot. Kollégáink a legkülönbébb témákban és helyszíneken tartanak vezetett túrákat, bemutatóhelyeinken az érdeklődőket természetismereti kiállításokkal és programokkal várjuk.

Az ingyenes füzetet keresse bemutatóhelyeinken, rendezvényeinken, a Programkalauz emellett honlapunkról is letölthető.

WWW.DUNAIPOLY.HU

FACEBOOK.COM/DUNAIPOLY

REGISZTRÁLJON ELEKTRONIKUS
HÍRLEVELÜNKRE!

Biztosítsa be előre helyét szakvezetéses túráinkra is a jegymester.hu portálon keresztül! Sorban állás helyett:



Élő bejelentkezések igazgatóságunk minden szegletéből

Idén a szokásosnál kevesebb lehetőségünk van a természet-szerető érdeklődőkkel találkozni és közvetlenül bemutatni értékeinket. Közösségimédia-felületünkön indított újdonságunk, a DINPI Live élő bejelentkezések ezt próbálják meg valamelyest pótolni. Kollégánk, Kálmán Gergely a nemzeti park igazgatóság területeit járva mutatja be az aktuálisan zajló érdekességeket, jeles eseményeket, természeti folyamatokat és a nemzeti park munkatársainak változatos munkáját.

Az eddigi adások során a nézők betekintést nyerhettek egy békamentési akcióba, „ellátogathattak” Ramsari Területeinkre, megcsodálhatták kora tavaszi virágainkat a Haraszt-hegyi tanösvényen, megtudhatták, hogyan zajlik az Országos Sasszinkron, és a Dunavirág Vízübusz csapatával a patakok apró élőlényeit is megvizsgálhatták.

Az élő bejelentkezések egész évben folytatódnak Facebook-oldalunkon. Érdemes követni minket!



Bejelentkezés a Dunavirág Vízübusz mellől a víz világnapja alkalmából

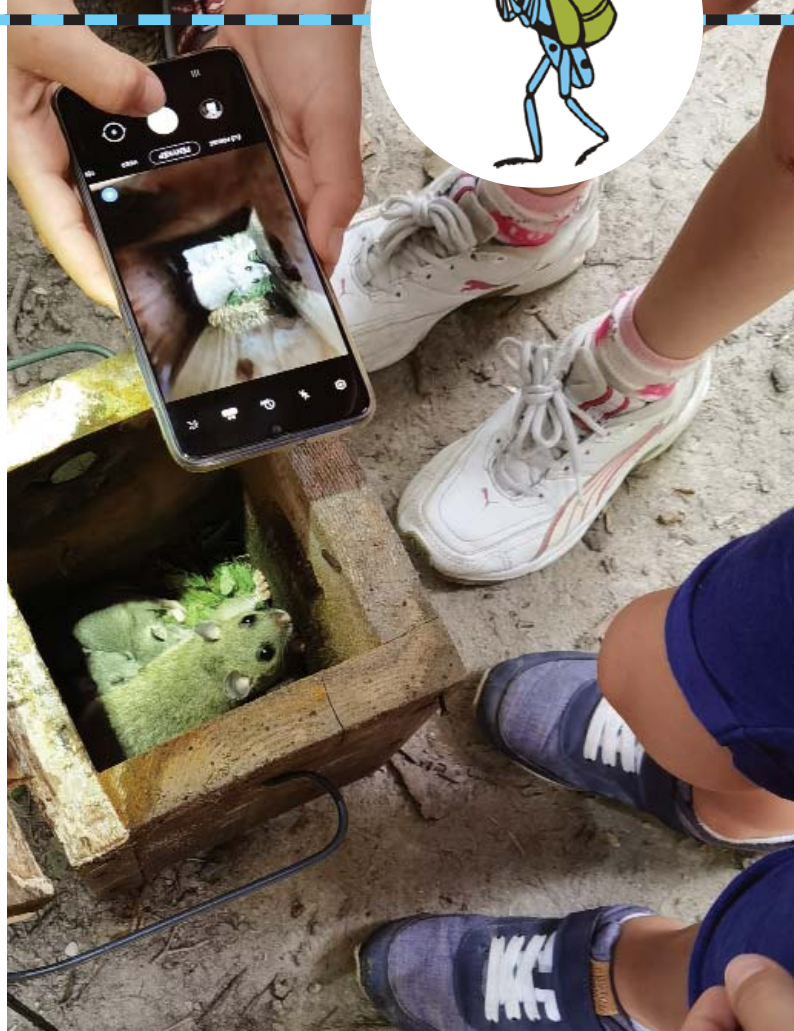
TÁBOROK KIRÁLYRÉTEN

– kis hiúzok és erdei manók kalandozása a Börzsönyben

Lomha, nyári vasárnap délután. A nap már lefelé bandukol a fák mögött, a kirándulók lassan hazafelé igyekeznek a Börzsöny legnépszerűbb kirándulóhelyeiről, mikor a görbefás kapu alatt udvarunkba lépnek első táborozóink. Királyréten, a Hiúz Házban minden évben szervezünk táborokat, a kisebbek az Erdei Manó, míg a nagyobbak már a Hiúz táborban vehetnek részt.

Az itt töltött napok alatt sasszemű kis természetbúváraink előtt semmi sem marad rejtve: óvatos figyelemmel járják az erdőt, mezőt vagy akár a felhagyott vasércbányát. Egyszerű eszközökkel, közösen, játékosan – mindeközben sok-sok „élménynyomot” gyűjtve – szimatolják ki az élőlények lakóhelyét, és ismerik meg szerepüket a földi élet nagy és összetett rendszerében. Itt szinte mindenki egy húron pendül, imádja a természetet és annak minden lakóját. Persze kivételek mindig vannak, de az utálat ilyen közegben gyorsan elpárolog, a jó példa ragad, és végül még a „nemszeretem” pókot is mindenki a barátjának fogadja.

A célunk, hogy az itt töltött napok alatt felkeltsük a kíváncsiságukat, közvetlen élményekkel eloszlassuk a félelmeiket, hogy vágyjanak vissza a természetbe később is. Kalandokban legyen részük, mint például az esti rákászkodás, tábortűz, kunyhóépítés, hajnali horgászat vagy bivakolás a



csillagos ég alatt. A gyerekek számára így válhat a természetvédelem közösségi élménnyé, amelyet aztán haza is csempészhetnek.

Tarjányi Nikolett környezeti nevelő



TERMÉSZETVÉDELEM

= érinthetetlen területek?

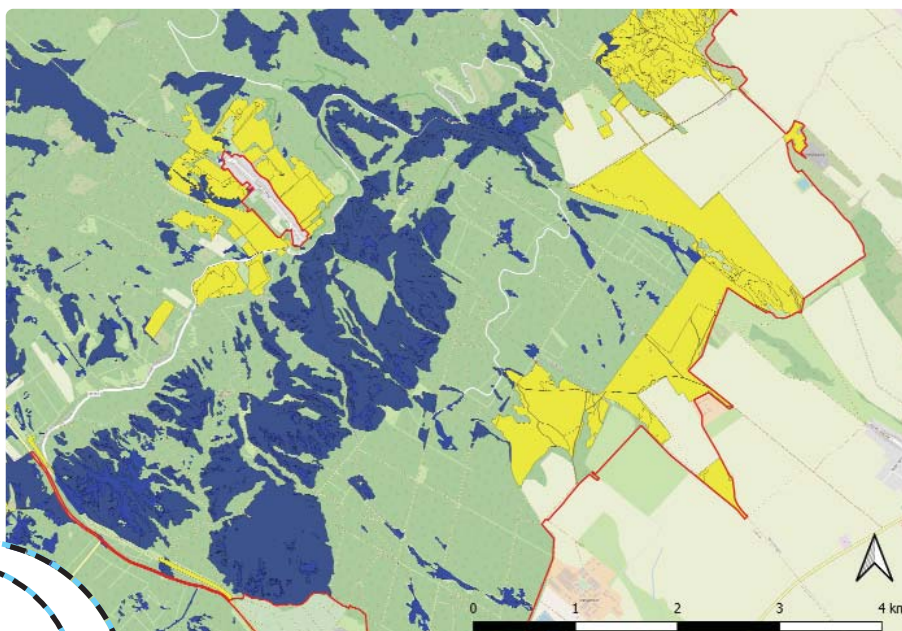
A természetvédelmi értékek megőrzése korábban egyszerűen mindennemű terület- és tájhasználat tiltását jelentette. Visszatekintve ma már látjuk, hogy ez a módszer nem bizonyult célravezetőnek. A természetvédelmi szakemberek számára ma már a legnagyobb kihívást a növény- és állatfajok védelme érdekében történő megfelelő tájhasználat kialakítása jelenti.

A Vértes Natura 2000 területe tipikus példa a pannon táj mozaikosságára, fenntartása is változatos természetvédelmi kezelést igényel: vannak olyan részei, ahol kifejezetten szükséges a legeltetés vagy a kaszálás, másutt viszont a terület háborítatlanságának biztosítása a cél. Ahhoz, hogy meg tudjuk határozni, hol és milyen kezelés – vagy éppen „nem kezelés” – szükséges, a természetvédelmi szakemberek kezelési terveket, a Natura 2000 területek esetében Natura 2000 fenntartási terveket készítenek. A tervek elkészítéséhez ismernünk kell az élőhelytípusok pontos elhelyezkedését és a védett, ritka és érzékeny fajok előfordulását. Az azonos kezelést igénylő élőhelyeket kezelési egységekbe soroljuk (kék, illetve sárga színű területek), melyekre kezelési javaslatokat határozzunk meg. A tervek végrehajtása a helyi gazdálkodók bevonásával történhet.

A térképen késsel jelölt területek meredélyeken kialakult, sziklás, sekély talajú sziklagyepek és girbegurba fák alkotta karsztbokorerdők. Hasznosításuk, így a legeltetés vagy a kaszálás a sekély talajon kialakult vegetáció sérülékenységé miatt nem javasolt, de ez a sziklás felszínen nem is lehetséges, és a gyér fűhozam miatt gazdaságilag sem érné meg. A Vértesben ilyen sziklagyepfoltokban él a fokozottan védett fénylő zsoldtina és a füstös ősziaraszoló lepke, a területek megőrzésével ezek a fajok is fennmaradhatnak.

Bizonyos élőhelyek, növény- és állatfajok számára viszont elengedhetetlen a rendszeres mezőgazdasági hasznosítás, a gyepek szarvasmarhával, lóval vagy birkával történő legeltetése vagy kaszálása (a térképen sárga színnel jelölt területek). Ha valamilyen okból a használat megszűnik – a rövid fűvű legeltetett gyepek hiányában – az ürge eltűnik a területről. Az ürge eltűnése egyúttal a rendkívüli természetvédelmi értéket képviselő ragadozó madarakat – mint pl. a kerecsensólyom vagy a parlagi sas – is veszélyeztetné, mivel az ürge a fiókák egyik legfontosabb tápláléka. A képerjés láprétek mozaikosan végzett kaszálása szükséges a hangyaboglárka lepkék (sötét hangyaboglárka, vérfű-hangyaboglárka) fenntartásához is. A területkezelések megtervezése, összehangolása gyakran kihívást jelent, hiszen sok faj ökológiai igényét kell egyszerre figyelembe venni, de ha jó állapotban tudjuk fenntartani az élőhelyeket, akkor a védett fajok is jó eséllyel megőrizhetők.

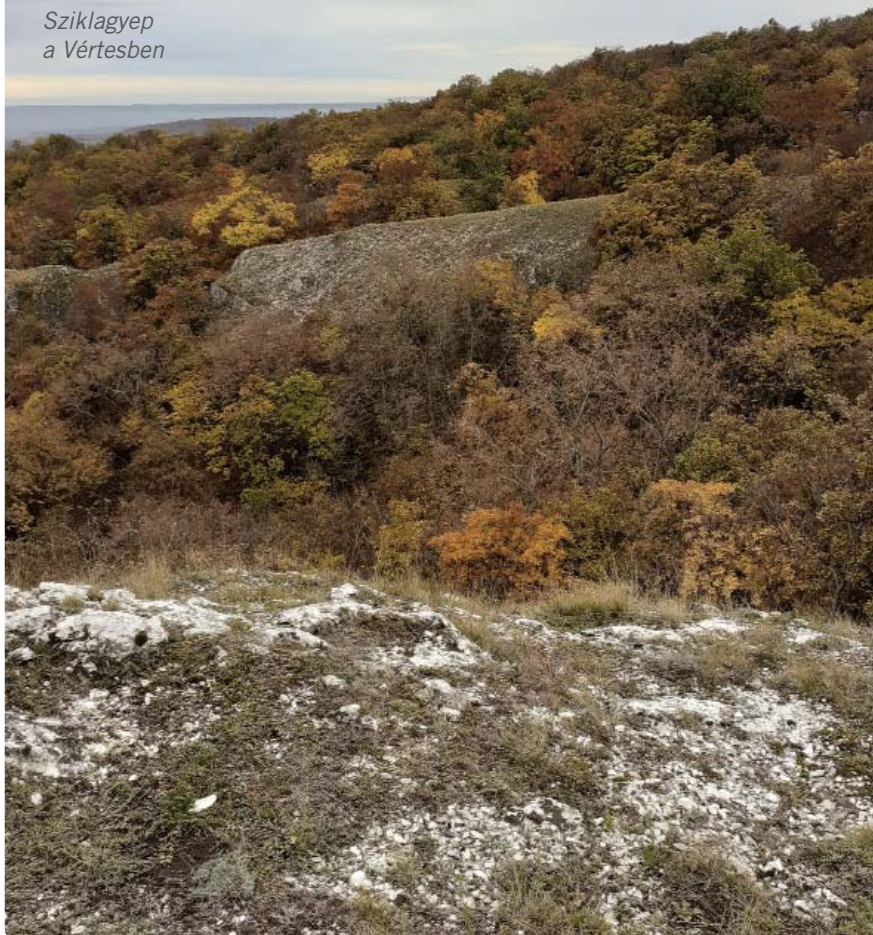
*Baranyai-Nagy Anikó
területkezelési referens
Bérces Sándor
természetmegőrzési szakreferens
Rezneki Rita
projektmenedzser*



Kezelési egységek a Vértes Natura 2000 területen, Vérteskozma és Vértesboglár között – térképrészlet a Vértes Natura 2000 fenntartási tervéből

Kék színnel jelölt területek:
gyep- és erdőterületek,
ahol nem javasolt a kezelés
Sárga színnel jelölt területek:
extenzív legeltetésre vagy
kaszálásra javasolt gyepterületek

Sziklagyep
a Vértesben



Füstös ősziaraszoló

Közönséges ürge



Vértesboglári legelő



KIRÁNDULÓHELYEK MEGKÖZELÍTÉSE

– meddig és hova mehetünk autóval?

A népszerű kirándulóhelyek most még jobban vonzzák a látogatókat, az ismertebb kilátókban, túraútvonalakon már-már ugyanazt a nyüzsgést tapasztalhatjuk meg, mint korábban a budapesti Váci utcában vagy a budai Várban. Egyre többen választják emellett a kevésbé látogatott helyeket is, és indulnak felfedezőútra akár a Budapesttől távolabb eső helységekre is. A túrázók nagy része autóval utazik, vagy mert csak így közelíthető meg egy-egy célpont, esetleg kényelmi okokból, de a járványnak is lehet szerepe abban, hogy a kirándulók az autós közlekedést választják. Ebben a cikkben az autósoknak szeretnénk segíteni: nem mindegy ugyanis, hogy hova és meddig mehetünk autóval a kirándulóhelyek megközelítése során.

Ha sorompót (akár nyitott állapotban is), a behajtást megtiltó vagy korlátozó közlekedési táblát vagy az ovális kőcsagos (nemzeti park, tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület feliratú) hatósági táblát látunk az út mellett, akkor parkolóhelyet kell keresni a táblát megelőzően. Nem érdemes kockáztatni a behajtást, mert a tiltást megszegőkkel szemben a rendészeti feladatot ellátó személyek, így a természetvédelmi őrszolgálat tagjai is intézkedhetnek, a szabálysértőkre helyszíni (5–50 ezer Ft) vagy közigazgatási bírság (max. 300 ezer Ft) is kiszabható.

Ezek a szabályok természetesen nem ok nélkül valók, az erdőben, vizek mellett, gyepterületeken előforduló állatok életterét, mozgási útvonalát szelik át ezek az utak. A kétél-tűekre (pl. foltos szalamandra), hüllőkre (pl. mocsári teknős), bokorlakó énekesmadarakra (pl. fülemüle), emlősökre (pl. erdei cickány) az autós forgalom valós veszélyt jelent. Emellett ezeken a területeken a levegő és a vizek tisztaságát is védjük az autós forgalom elől való elzárással, és a kirándulóknak sem jó, ha az autós közlekedés zavarja a gyalogos természetjárást. Előfordulhat az is, hogy az adott útszakasz kerékpáros vagy lovas közlekedésre van kijelölve, az autós behajtás ilyenkor sem megengedett.

Védjük és élvezzük mindannyian a természeti környezetet, kirándulóhelyeinket! Jó túrázást kívánunk!

*Selmecei Kovács Ádám tájegységvezető
Rezneki Rita projektmenedzser*



DRÓNNAL A FÖLD ALATT

Ma már cseppet sem újdonság, hogy drónok segítik a szakemberek munkáját. A filmezéstől a logisztikáig vagy a mezőgazdaságtól a katonai célokig igen széles a paletta a repülő szerkezetek felhasználására. Egyre többször fordul elő az Igazgatóságunkon is, hogy természetvédelmi célok vagy tudományos kutatások érdekében használjuk ezt a technikát. Az azonban, hogy víz alatt, ráadásul barlangban vessük be a drónokat, nem tartozik a magától értetődő dolgok közé. A barlangok kutatásának egyik speciális területe a föld alatti tavak, folyók, vízzel teli járatok feltárása. Ez a feladat eddig kizárólag a barlangi bűvárok asztala volt: nemcsak a víz alatti járatok bejárásában, de azok feltérképezésében is ők vettek részt. A barlangi bűvármerülés azonban kockázatos, és sokszor igen nehéz vállalkozás, ezért nagy segítség, ha a területet először drón segítségével lehet átvizsgálni.

Rendszeresen folynak víz alatti drónos kutatások a 6 kilométernyi víz alatti járatrendszerrel rendelkező budapesti Molnár János-barlangban, és nemrég hasonló bevetésre került sor a Pilisben található Ajándék-barlangban is. A pilisi barlang mélyén, 180 m-re a felszín alatt barlangi tó vize tölti ki a járatokat, a drónos technikával most sikerült feltérképezni a barlang eddig ismeretlen részeit is.

Borzsák Sarolta barlangtani referens



A kutatók a drónt a tó partjáról vezérelték, és vezetékén keresztül maradtak összeköttetésben az eszközzel



A drón kamerafelvételeket készített a merülés közben





Keveredés-kavarodás

Valaki jól összekeverte a tölgyesben élő fajok neveit.

Segítesz rendet tenni?

A helyes fajneveket írd a szaggatott vonalakra!



közép kütlő



macska pele



molyhos bagoly



vad fakopáncs

hamvas macska

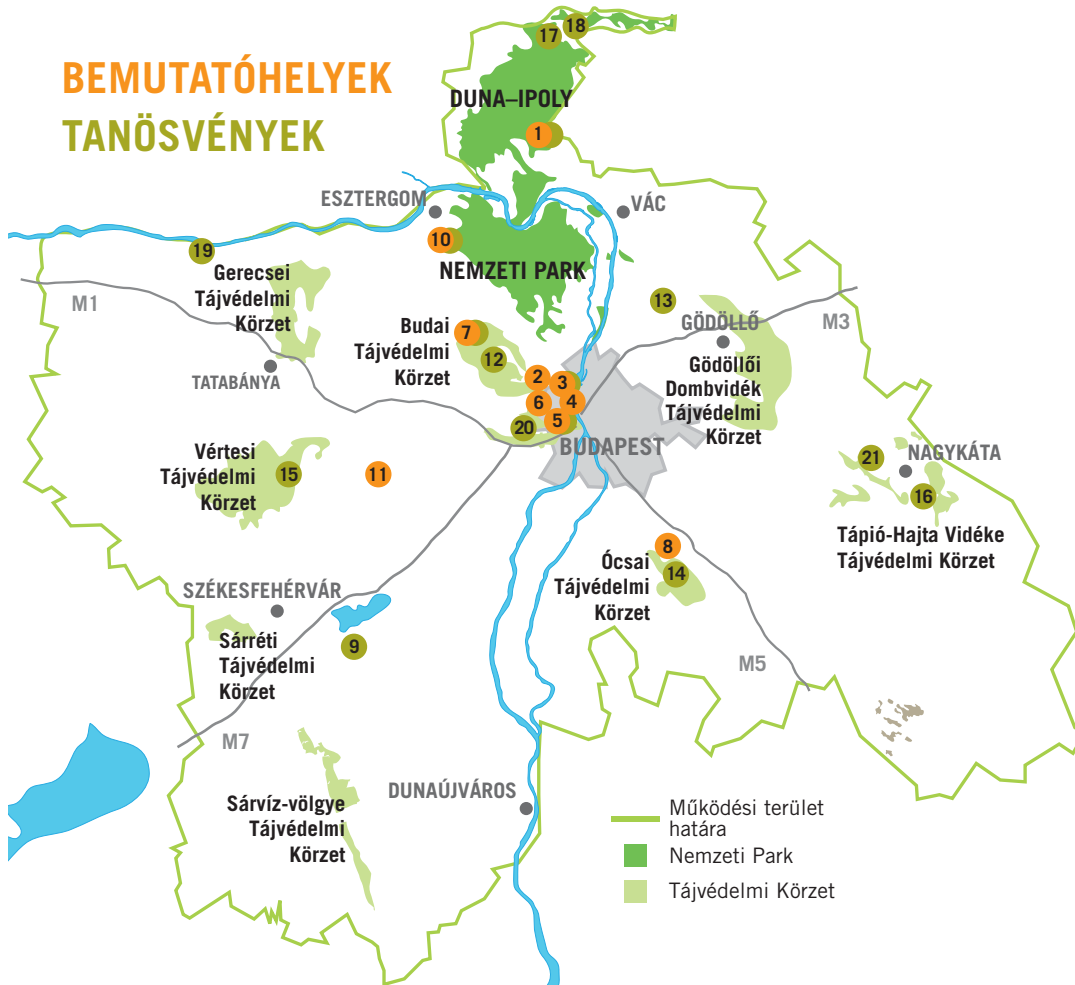


erdei tölgy

A megoldásokat küldd el e-mailben, neved és címed pontos feltüntetésével.
A helyes megfejtők között ajándékokat sorsolunk ki. E-mail-címünk:
reznekir@dinpi.hu, beküldési határidő: **2021. augusztus 31.**

Előző számunk
megfejtése:
BIODIVERZITÁS

BEMUTATÓHELYEK TANÖSVÉNYEK



dunaipoly.hu



- 1. Hiúz Ház Erdei Iskola és Látogatóközpont Királyréti tanösvény**
 2624 Szokolya, Királyrét
 ☎ +36 27 585 625 vagy +36 30 238 0063, kiralyret@dinpi.hu vagy hiuzhaz@dinpi.hu
- 2. Pál-völgyi- és Mátyás-hegyi-barlang**
 1025 Budapest, Pusztaszeri út 35.
 ☎ +36 1 325 9505, palvolgy@dinpi.hu
- 3. Szemlő-hegyi-barlang és Kőpark tanösvény**
 1025 Budapest, Pusztaszeri út 35.
 ☎ +36 1 325 6001, szemlohegy@dinpi.hu
- 4. Budai Vár-barlang**
 1014 Budapest, Szentháromság tér
 ☎ Kunisch Gyöngyvér, +36 30 153 0980, varbarlang@dinpi.hu
- 5. Sas-hegyi Látogatóközpont és tanösvény**
 1112 Budapest, Tájék u. 26.
 ☎ Vatai Anna, +36 30 408 4370, sashegy@dinpi.hu
- 6. Jókai-kert**
 1121 Budapest, Költő u. 21.
 ☎ Kővári Anita, +36 30 663 4670, kovaria@dinpi.hu
- 7. Pilisi Len Látogatóközpont és Jági tanösvény**
 2084 Pilisszentiván, Bányász u. 17.
 ☎ Tóthné Becsei Katalin, +36 30 5111 802, pilisilen@dinpi.hu
- 8. Ócsai Tájház**
 2364 Ócsa, Dr. Békési P. A. u. 4-6.
 ☎ Kormos Rebeka, +36 30 494 3368, ocsaitajhaz@dinpi.hu
- 9. Dinnyési-fertő és Madárdal tanösvény**
 ☎ velence@dinpi.hu
- 10. Kökercsin Ház és Strázsa-hegyi tanösvény**
 2509 Esztergom, Strázsa-hegy
 ☎ Dr. Jankainé Németh Szilvia, +36 30 663 4614 vagy +36 33 435 015, nemethsz@dinpi.hu
- 11. Alcsúti Arborétum, Alcsútdoboz**
- 12. Nagy-Szénás és Sisakvirág tanösvény Nagykovácsi**
- 13. Fóti-Somlyó tanösvény, Fót**
- 14. Selyem-réti tanösvény, Ócsa**
- 15. Haraszt-hegyi tanösvény, Csákvár**
- 16. Hajta-túra, Farnos, Tápiószentmárton**
- 17. Apródok útja tanösvény, Drégelypalánk**
- 18. Páskom legelő tanösvény, Dejtár**
- 19. Kőpите-túrakörök, Dunaalmás**
- 20. Gubóvirág tanösvény, Budaörs**
- 21. Gólyahír tanösvény, Tápióság**



*Az év fajai
2021-ben*



Az év rovára a
kacsafarkú szender



Az év madara a
cigányesuk



Az év emlőse a
hermélín



Az év fája a
lisztes berkenye



Az év hala a
jászkeszeg



Az év kételtűje a
zöld varangy



Az év gombája az
óriás boeskorosgomba



Az év vadvirága a
vetési konkoly